

Nämnden för
Statligt Stöd till Trossamfund

Till
Socialdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Ert diarienummer: S2016/01918/FST

Yttrande över Betänkande av barnrättighetsutredningen - "Barnkonventionen blir svensk lag" (SOU 2016:19)

Nämnden för statligt stöd till trossamfund (SST) har anmodats att inkomma med yttrande i rubricerat ärende.

Sammanfattning

SST ser positivt på att barnkonventionen inkorporeras i svensk lagstiftning.

Några synpunkter på betänkandet:

1. Myndigheten ser barnrättsutredningens förslag på inkorporering av barnkonventionen i svensk lagstiftning som ett betydande och viktigt steg i att stärka barns rättigheter. Trots att Sverige har ratificerat barnkonventionen och påbörjat transformeringen av den egna lagstiftningen är det tydligt att barnkonventionen haft svårt att slå igenom i rättstillämpning och myndighetsbeslut.
2. Det tolkningsstöd, som utredningen menar måste utformas till domstolars och myndigheters hjälp, behövs eftersom många av barnkonventionens rättigheter är allmänt formulerade. Denna tolkningshjälp behöver vara ett levande dokument som uppdateras och justeras i takt med att nya frågeställningar prövas i domstolar och hos myndigheter.
3. Barn behöver bli bemötta med respekt och bli lyssnade till oavsett om de befinner sig i en särskilt utsatt situation eller ej. Utredningens beskrivning av de fyra särskilt angelägna områdena visar att barns egna röster sällan

hörs och att barnets bästa sällan utreds. Detta gäller troligtvis på fler områden än dessa fyra. De fyra områdena fokuserar på områden där barn är särskilt utsatta och sårbara. Det är viktigt att framhålla att barnkonventionen inte bara handlar om beskydd utan också om deltagande och delaktighet, där barn kan utgöra en resurs för hela samhället med sina perspektiv och erfarenheter.

4. Utredningens förslag att ge Barnombudsmannen ett utökat uppdrag vad gäller informations- och utbildningsinsatser är positivt. Viktigt att detta kunskapslyft inte bara fokuserar på de rent juridiska frågorna, utan också på de underliggande värderingsfrågor som barnkonventionen är bärare av, eftersom tolkningen av enskilda artiklar behöver göras i ljuset av barnkonventionen som helhet. I detta kunskapslyft behöver många engageras, inte minst civilsamhället inklusive trossamfunden, som dels har stora kontaktytor mot barn i alla delar av samhället och därigenom kunskap om barns levnadsvillkor, utsatthet och förmågor, dels påverkas direkt av tolkningen av vissa av barnkonventionens rättigheter, som t.ex. religionsfriheten.

Avslutning

SST vill särskilt uppmärksamma barnkonventionens artiklar om religionsfrihet (artiklarna 14 och 30) samt de artiklar som nämner barnets andliga utveckling (artiklarna 17, 27 och 32) som viktiga. De har bäring bland annat på frågor om utbildning, fostran och relationen mellan barn och föräldrar. Barnkonventionen uttrycker en helhetssyn på barnet och dess utveckling, som syftar till att barnet ska få utveckla sin fulla potential på en rad områden: fysiskt, psykiskt, socialt, moraliskt och andligt. För att denna utveckling ska kunna äga rum krävs ett samspel mellan barnets eget rättighetsutövande och dess behov av vägledning och stöd från föräldrar och andra vuxna. Denna helhetssyn kan bli ett viktigt komplement till den starka betoning på individens egen autonomi och valfrihet att tillhöra eller ta avstånd från religioner och övertygelser, som dominerar den svenska religionsfrihetsdebatten. Religionsfrihet handlar både om frihet från religiöst tvång och om rätten till tradition och sammanhang.

Stockholm 2016-09-19

Åke Göransson
Generalsekreterare
Nämnden för statligt stöd till trossamfund